

A Muravidék nemzetiségileg vegyesen lakott területének gazdaságfejlesztési programja

ZÖLD ÉS SIKERES MURAVIDÉKI MIKRORÉGIÓ (Lendva–Hodos)

(kiegészítve és aktualizálva 2021 márciusában)

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETŐ MAGYARÁZATOK.....	3
2.	ÖSSZEGZŐ HELYZETELEMZÉS	4
3.	CÉLOK	9
4.	AZ AKTIVITÁSOK ÉS A SZÜKSÉGES ÖSZTÖNZÉSEK	11
4.1	A hozzáadott érték növelése a mezőgazdasági tevékenységekben.....	11
4.2	Turizmus	12
4.3	A befektetők támogatása	13
4.3.1	Az emberi erőforrások bővítése	14
4.3.2	Hálózatépítések és támogató tevékenységek	14
5.	MEGVALÓSÍTÁSI TERV (TERVEZETT PROJEKTEK).....	15
5.1	„M – Mezőgazdaság” :.....	15
5.2	„T – Turizmus” :	15
5.3	„B – A magasabb hozzáadott értékű befektetések ösztönzése”	16
5.4	„B1 – Az emberi erőforrások fejlesztése”	16
5.5	„B2 – Hálózatépítés és projektekben való együttműködés”	16
6.	ÖSSZEFOGLALÁS	17

1. BEVEZETŐ MAGYARÁZATOK

A Muravidék gazdaságfejlesztési programja 2016 januárjában készült el, ennek alapján valósultak meg a kétnyelvű területre vonatkozó gazdaságfejlesztési tevékenységek. A 2017–2020-as időszakban négy felhívás jelent meg az anyagi ösztönzések felosztása céljából, amely alapján 642 pályázó jutott összesen 7.540.394 euró támogatáshoz.

Erősödtek a vállalkozói iniciatívák, főképp a mezőgazdasági tevékenységek, a kiegészítő mezőgazdasági tevékenységek terén, valamint a vendéglátói-idegenforgalmi szolgáltatások terén. Az említett öt éves időszakban a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség (MMÖNK) törekedett az olyan parasztgazdaságok, valamint a kisebb vállalkozói tevékenységek fennmaradásának támogatására, amelyek potenciállal és vezetőik a további növekedéshez szükséges megfelelő motiváltsággal is rendelkeznek. Ezen tevékenységek jövőbeli fejlődése és sikeressége azok összekapcsolódásától, együttműködésétől függ, ezáltal növelve a piacképességüket. Továbbra is ösztönözni és támogatni kell a parasztgazdaságok és a kisvállalkozások fejlesztését, egyben pedig kezdeményezni kell strukturális átalakulásukat, amely nagyobb hozzáadott értéket, kreativitást és az emberi erőforrások erősítését jelenti, amelyekre a nemzeti közösség is építheti a jövőjét.

Az ilyen jellegű aktivitások támogatása érdekében jött létre a Minta Kft. fejlesztési vállalat is, amely a projektirodai szerepet is felvállalhatja. Szerepel a tervekben a fejlesztési mezőgazdasági-idegenforgalmi szövetkezet megalapítása is, amely egyesítené a kisebb szolgáltatókat és termelőket Pincétől Hodosig. Be kell kapcsolódni a káderfejlesztési és a fenntartható fejlődési programokba a teljes nemzetiségileg vegyesen lakott területen, valamint támogatni kell a helyi önkormányzatoknak a jelen program céljaival egyező fejlesztési törekvéseit.

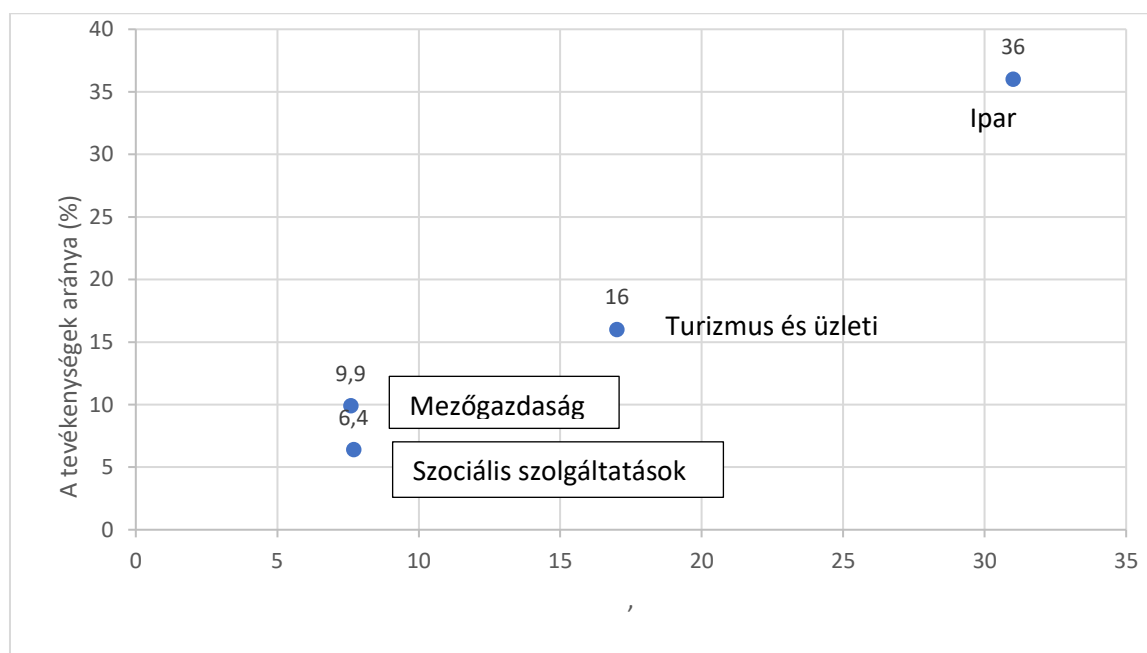
A világjárvány utáni helyreállítás időszaka és az EU új fejlesztési paradigmája, ami jelentős és kedvező – visszatérítendő és vissza nem térítendő összegek általi – támogatással valósul meg, nagy lehetőséget jelent a nemzetiségi területek gazdasági erősítése és az emberierőforrás-potenciálok szempontjából. Ennek tükrében egészítettük ki és aktualizáltuk a 2016-ban készült gazdaságfejlesztési programot. A program aktualizálását a Szlovén Köztársaság két nemzetiségi országgyűlési képviselője és a Szlovén Köztársaság Kormánya között megkötött megállapodás is szükségessé tette, ugyanis teljesen új lehetőségek nyílnak és elvárások jelennek meg a rendelkezésre álló pénzügyi ösztönzések felhasználása szempontjából. A további eszközök a kohéziós politika (REACT-EU) keretében állnak rendelkezésre, erősödik az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (Európai zöld megállapodás és a vidéki területeket érintő változások) és az Invest-EU program. Különösen érdekes továbbá a „NextGenerationEU” európai helyreállítási terv, amely a zöld és a digitális jövőt célozza meg. A nagy lehetőségek időszakát éljük, amelyek elkötelezettséget, nyitottságot és változásokra való felkészültséget követelnek meg.

2. ÖSSZEGZŐ HELYZETELEMZÉS

Az egyes gazdasági tevékenységek arányáról és a muravidéki foglalkoztatottsághoz való hozzájárulásáról szóló adatok elemzése alapján a következők láthatók:

* arányaiban az országos átlagon felül szerepelnek a gazdasági tevékenységekben azok a tevékenységek, amelyek a legnagyobb részben járulnak hozzá a foglalkoztatottsághoz, ezek a mezőgazdaság (7,7 százalék), a szociális szolgáltatások (7,6 százalék), az üzleti tevékenység és a turizmus (17 százalék), valamint az ipar és az építőipar (31 százalék).

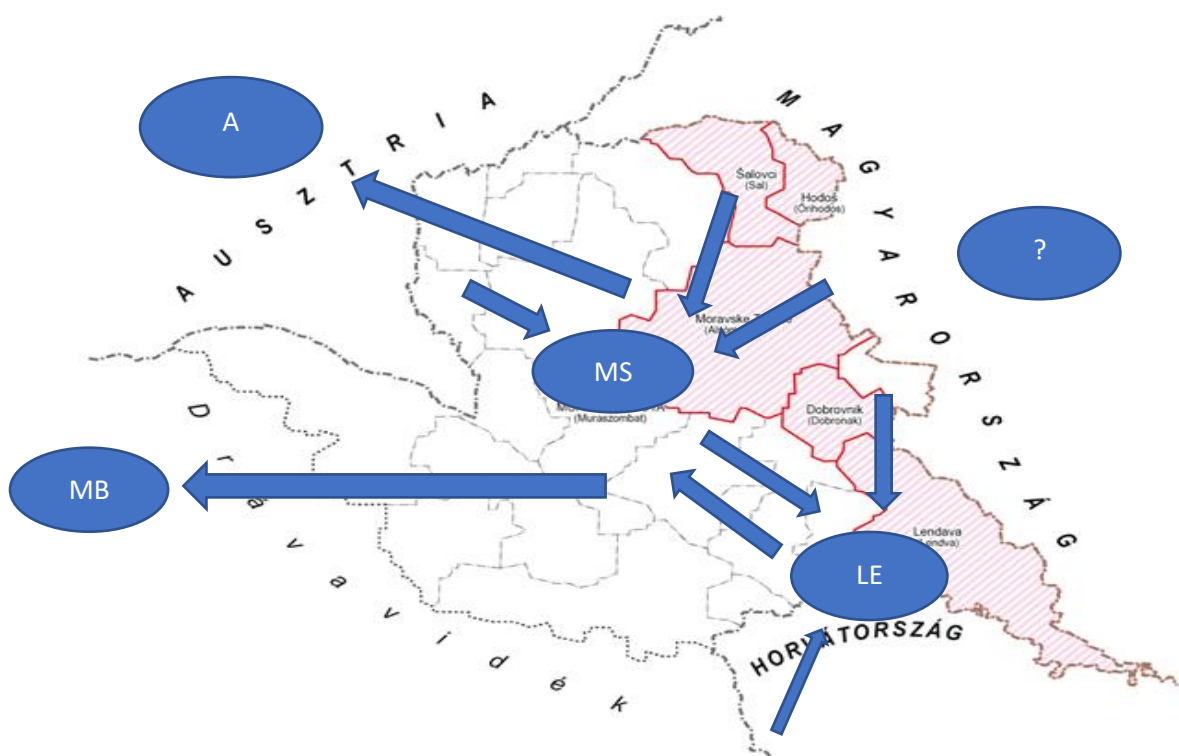
A gazdasági lehetőségek és a foglalkoztatottság:

A Muravidék és a tárgyalt mikrorégió a napi migrációktól és a munkahelyeket biztosító központoktól függ. A gazdasági migráció állandó jellegű folyamat a Muravidék történelmében. A munkahelyhiány az alapvető oka a negatív demográfiai mozgásnak (népességelöregedés és a terület elnéptelenedése).

- * Lendva és Muraszombat a tárgyalt mikrorégió két legfontosabb foglalkoztatási központja
- * jelentős a napi migráció Ausztriába
- * fontos egyetemi központ Maribor, ahol szintén gondot jelent a minőségi munkahelyek hiánya
- * a napi migrációk ideiglenesen fenntartják a terület népességi szintjét
- * Ausztria felhasználja a Muravidék emberierőforrás-potenciálját
- * Magyarországnak nincs jelentős hatása a napi dolgozói áramlásokra

Napi dolgozói áramlások

Az emberi erőforrások, valamint a terület népességének fenntartása kulcsfontosságú a gazdaság erősítése és a közösség fejlődése szempontjából.

- * alacsony képzettségi struktúra és népességelöregedés
- * magasfokú a munkanélküliség és a tartósan munkanélküliek aránya
- * jó közszolgálati és kommunális infrastruktúra

Demográfiai adatok (2014. évi adatok):

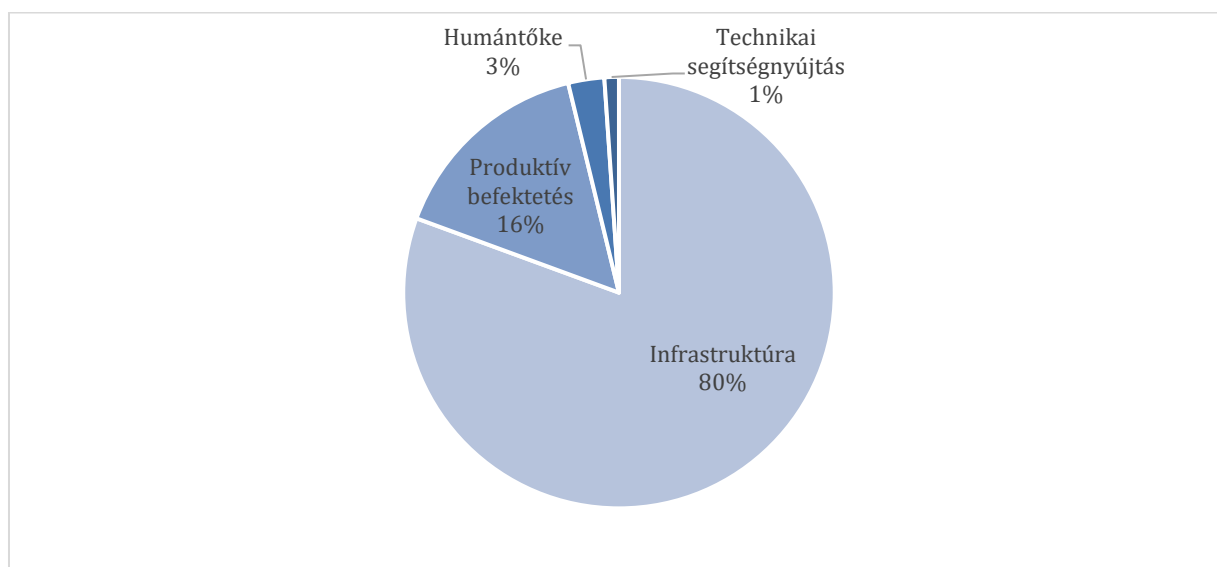
	Lakosság (fő)	Népesség (fő/km ²)	Migráció 1.000 lakosra	Természetes népesség- növekedés	A lakosság átlagos életkora (év)	öregedési index (%)
Dobronak	1.285	41,3	6,2	-8	44,6	147,1
Hodos	372	20,6	5,4	3	49,2	283,8
Lendva	10.602	86,3	4,4	-80	46	186,1
Moravske	5.860	40,6	0,9	-15	45	
Toplice						167,2
Šalovci	1.488	25,6	-21,5	-3	46,9	215,5
Összesen:	19.607	52,3	-4,6	-103	46,3	180,6
Muravidék	117.005	87,5	-18,6	-359	43,9	143,6
Szlovénia	2.061.623	101,6	-0,2	2279	42,4	120,4

Forrás: Az SzK Statisztikai hivatala, az SI-STAT Database alapján elkészítve,
<http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/statfile1.asp>

Az adatokból kiderül, hogy gyakorlatilag az egész területen negatív tendenciájú a természetes népesség-növekedés, valamint magasfokú a népesség elöregedése is. Ugyanezek a megállapítások vonatkoznak a Muravidék teljes területére is azzal, hogy az érintett, nemzetiségileg vegyesen lakott terület esetében a veszélyeztetettség az átlagosnál magasabb. Az emberi erőforrásokba és a negatív demográfiai trendek megfordítását szolgáló befektetések feltétlenül szükségesek.

* Alacsony arányú befektetések az emberi erőforrások fejlesztésébe

Fejlesztési támogatások a Muravidéken a 2007–2013-as időszakban:

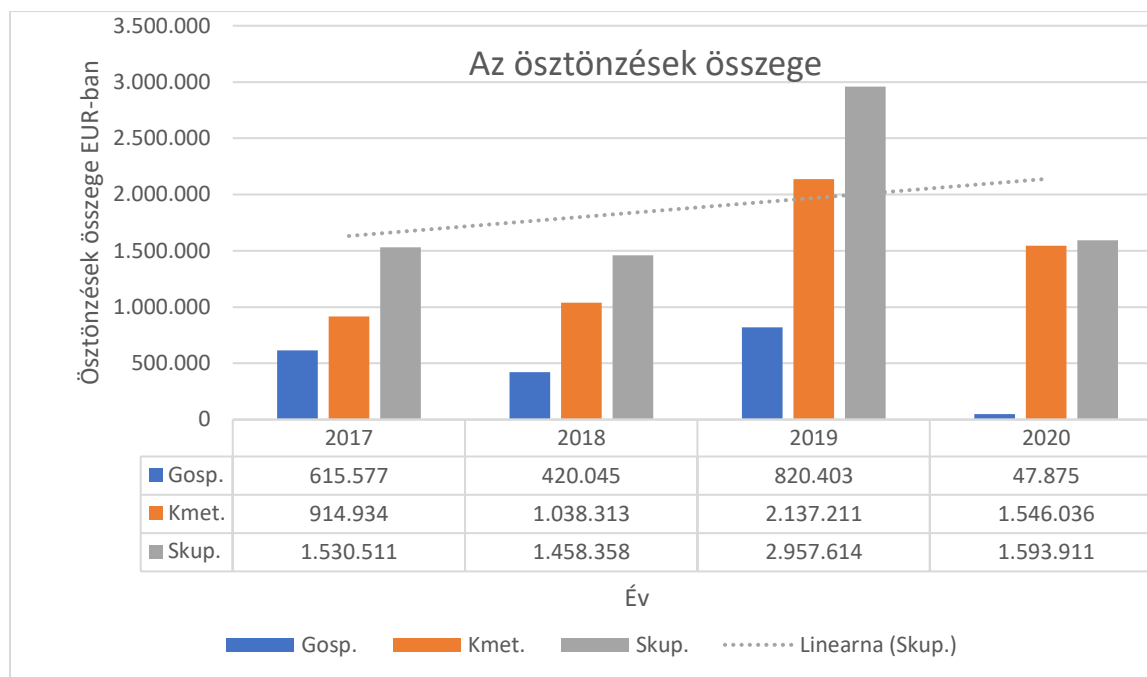

Forrás: Saját összegzés az Európai Bizottság forrásai alapján

Az emberi erőforrások területén jelentkező hangsúlyos problémák ellenére megállapíthatjuk, hogy a megszerzett fejlesztési eszközök 80 százaléka a kommunális infrastruktúra fejlesztését szolgálta, míg csak 3 százalék jutott az emberi erőforrások fejlesztésére. A bemutatott időszakot követő években a fejlesztési ösztönzések rendeltetési struktúrája nem változott lényegesen.

A nemzetiségileg vegyesen lakott terület a 2017–2020-as időszakban olyan szándékkal részesült gazdasági ösztönzésekben, hogy megerősödjének a gazdasági kezdeményezések és aktiválódjanak a terület gazdasági potenciáljai. Az odaítélt támogatások nagy részét Magyarország biztosította a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösséggel (MMÖNK) kötött megállapodás alapján. Az ösztönzések nagy része a mezőgazdasági tevékenységek fejlesztését célozta és a támogatottak a mezőgazdasági kistermelők széles körét jelentették. Az ösztönzések átlagos értéke mintegy 15.000 EUR/kedvezményezett volt. A szlovén költségvetés a magyar nemzetiség gazdasági alapjának ösztönzési programjára a 2017–2020-as időszakban 2,1 millió eurót biztosított, a 2021–2024-es időszakban pedig 2,8 millió eurót.

Gazdasági ösztönzések a nemzetiségileg vegyesen lakta területen:

Forrás: Az MMÖNK adatai, 2021

A gazdasági ösztönzések kedvezményezettjeinek a száma átlagosan 160 volt évente. Ezek között a legnagyobb részben a parasztgazdaságok szerepeltek, amelyek az említett időszakban bizonyos mértékben korszerűsödtek és meg is erősödtek. Az érdeklődők száma az évek alatt valamelyest csökkent, 2020-ra pedig a számuk 110 fejlődni vágyó és fejlesztési pályázatokra jelentkezni hajlandó gazdaságnál állapodott meg. Ezek alapján bizonyossággal állíthatjuk, eljött az ideje annak, hogy a gazdák összefogjanak és együtt lépjenek a piacra.

A gazdasági ösztönzések kedvezményezettjei a 2017–202-as időszakban:

Forrás: Az MMÖNK adatai, 2021

A pannon mikrorégió gazdasági állapotát és az emberi erőforrások helyzetét a SWOT-elemzésben foglaljuk össze:

SWOT-elemzés

ERŐSSÉGEK:	GYENGESÉGEK:
* magas arányú és fejlett mezőgazdaság * magas arányú és fejlett turizmus * jó közművesítettség * jó közszolgálati adottságok * jó földrajzi fekvés és határon túli kapcsolatok	* gyenge képesítési struktúra * alacsony hozzáadott értékű tevékenységek * kis (butikyszerű) gazdaságméretek * alacsony szintű vállalkozói kezdeményezés * gyenge hálózatépítés és összekapcsolódás
LEHETŐSÉGEK:	VESZÉLYEK:
* helyreállítási projektek és az EU anyagi támogatásai * a turizmus fejlettsége és a mezőgazdaság potenciáljai * a szociális szolgáltatások fejlesztése * az állami intézmények támogatása és hálózatépítés * közös szlovén–magyar befektetések	* a népesség elöregedése, a fiatalok elköltözése * a változások iránti reakciókészség hiánya * alacsony szintű vállalkozói kezdeményezés * motivációhiány, a befektetési eszközök és az együttműködés hiánya * a világjárvány gazdasági következményei

Gyengeség: az elkötelezettségre való gyenge motiváltság és alacsony szintű képesítési struktúra

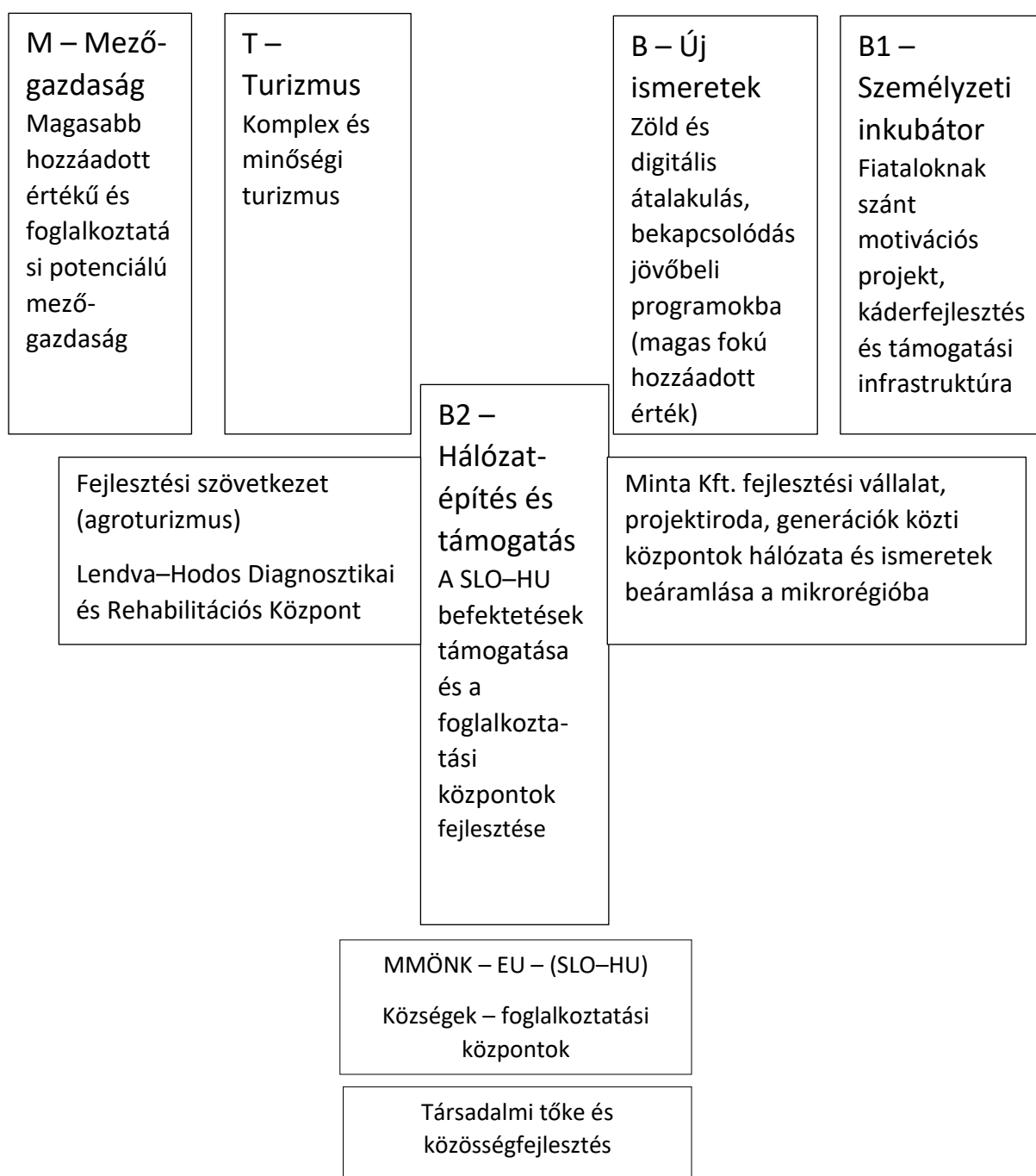
Erősség: földrajzi fekvés, a turizmus fejlettsége és a mezőgazdaság potenciáljai

3. CÉLOK

A program céljai:

A program stratégiai célja a Muravidék kétnyelvű területének gazdasági és humánpotenciáljainak a fejlesztése, amit az operatív célok és a tématerületek (fejlesztési pillérek) szerinti akcióterv szerint valósítunk meg.

Az MMÖNK fejlesztési pillérei

1.) „M”: Magasabb hozzáadott értékű és magasabb számú munkahelyet nyújtó mezőgazdaság

Indikátorok:

- a foglalkoztatottak számának növelése a mezőgazdasági tevékenységekben
- a mezőgazdasági termelők számának növelése
- a mezőgazdasági tevékenységekben dolgozók átlagkeresetének növelése
- a befektetések mértéke a mezőgazdaságban
- a hozzáadott érték növelése

2.) „T”: Komplex és minőségi szolgáltatások a turizmusban

Indikátorok:

- a turisztikai szálláskapacitások kínálatának a növelése (községek szerint)
- a turisztikai attrakciók és szolgáltatások bővítése a Muravidéken
- a turisztikai és vendéglátóipari tevékenységekben dolgozók száma
- a turisztikai és vendéglátóipari tevékenységekben dolgozók átlagkeresetének növelése
- a turisztikai és vendéglátóipari tevékenységek gazdasági alanyainak jövedelme
- a községek bevétele az idegenforgalmi adóból

3.) „B”: Befektetések és magasabb hozzáadott értékű tevékenységek ösztönzése

Indikátorok:

- az újonnan alapított vállalatok bevételei a Muravidéken
- a foglalkoztatottak száma az újonnan alapított vállalatokba a Muravidéken
- a jövedelem és a foglalkoztatások növekedése azokban a muravidéki vállalatokban, amelyek fejlesztési támogatásokban részesültek
- a főiskolai és egyetemi végzettségű foglalkoztatottak száma a Muravidéken

4. AZ AKTIVITÁSOK ÉS A SZÜKSÉGES ÖSZTÖNZÉSEK

4.1 A hozzáadott érték növelése a mezőgazdasági tevékenységekben

M.1.) Mintagazdaságok megalapításának és fejlesztésének az ösztönzése

A feldolgozás szintjének emelése: a hozzáadott érték növelése a kézműves termékek, a csomagolás, a csomagolóanyagok fejlesztésével és a direktmarketing bevonásával

- A magasabb fokú feldolgozáshoz, csomagoláshoz és raktározási szint eléréséhez a következők szükségesek:
 - technológia és felszerelés (pl. tisztításhoz, aprításhoz, csomagoláshoz, feldolgozáshoz, kikészítéshez stb.),
 - a szükséges infrastruktúra és épületek kialakítása (pl. feldolgozási kapacitások, csomagolósorok, raktárak, hűtőházak stb.),
- a közvetlen értékesítéshez szükséges infrastruktúra létrehozása (pl. bemutatóhelyek, korszerű felszerelésű és kreatív megoldásokat nyújtó degusztációs központok stb.),
- folyamatos marketinglépések, eszközök és infrastruktúra (pl. honlapok, értékesítési hálózatok, márkanévek fejlesztése stb.).

M.2.) A kisbefektetők támogatása a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági kultúrák struktúrájának megváltoztatása: olyan kultúrákra való áttérés, amelyek termelése kis mezőgazdasági területeken (10 hektárig) is költséghatékony, valamint korszerű termelési eljárások bevezetése
 - mezőgazdasági földterületek vásárlása és bérlete,
 - mezőgazdasági földterületek rendezése és átalakítása (elhagyott területek, kerítések, infrastruktúra stb. felújítása).
 - jó minőségű vetőmagok és palánták beszerzése vagy termesztése,
 - technológia beszerzése és felújítása (gépezetek, berendezések, eszközök, öntözőrendszerek stb.),
 - jó minőségű átvételi központok, raktárak, hűtőházak, szárítók/aszalók stb. kialakítása.

M.3.) A nagybefektetők támogatása a mezőgazdaságban

- Magasabb szintű termelés elérése (pl. tartósítás, savanyítás, térszafélék készítése, húsfeldolgozás stb.),
- raktározás (pl. szárítók/aszalók, hűtőházak stb.)

- marketingfejlesztés (pl. válogatás, csomagolás, saját márkanevek fejlesztése, értékesítési hálózat fejlesztése vagy a meglévőkbe való bevonás, internetes értékesítés stb.).

M.4.) Oktatások és képzések fejlesztése (bemutatói és képzési központ, tanfolyamok stb.)

4.2 Turizmus

T.1.) A kisbefektetők támogatása a turizmusban és a vendéglátóiparban

* növelni kell a szállodákon kívüli kínálat körét, minőségét és szervezettségét:

- „a Vinarium szőrt szobás szálloda” projekt hatékonyságának és szervezettségének fejlesztési ösztönzései,
- befektetések a szálláskínálat fejlesztésébe,
- a helyi termékek bevonása kínálatba és franchise-rendszerű fejlesztése (helyi finomságok kosara, helyi specialitások, kézművesipar stb.),
- a fenntartható helyi közlekedési módok ösztönzése, a kerékpáros és túrázó turizmus fejlesztése.

T.2.) A nagybefektetők támogatása a turizmusban és a vendéglátóiparban

* a szállodai kínálat körének bővítése és minőségének javítása a Lendva – Moravske Toplice – Radenci Pannon idegenforgalmi célpont hatékony marketingfejlesztése:

- a Lipa szálloda felújítása és 4 csillagos szintre bővítése (a gyógyfürdői turizmus fenntartása),
- 5 csillagos szálloda megépítése (lásd a magyarországi Sárvár példáját),
- korszerű campingkínálat kialakítása,
- a kultúraturizmus fejlesztése (az EKF – Európa Kulturális Fővárosa eseménysorozatot helyettesítő projekt),
- a motorsport és a motoros turizmus fejlesztése.

T.3.) Új szolgáltatási tevékenységek létrehozásának ösztönzése a turizmusban és a vendéglátóiparban

* A turisztikai kínálat helyi termékekre és szolgáltatásokra építése:

- a Lendva–Hodos termelőszövetkezet általi ellátás (rövid szállítási láncok és megbízható minőség),
- a turisztikai borút kínálatának fejlesztése,
- fenntartható közlekedési megoldások létrehozása,

- együttműködés a termelőszövetkezet és a Vinarium torony értékesítési és promóciós központjával,
- kisebb szolgáltatók bevonása és együttműködése a mezőgazdasági-turisztikai szövetkezet keretein belül.

T.4.) Oktatások és képzések a turizmus és a vendéglátóipar fejlesztése érdekében

* Képzési központ kialakítása és együttműködés az oktatási intézményekkel:

- oktatások és képzések,
- ösztöndíjak a turisztikai-mezőgazdasági tevékenységekben,
- képzési központ a termelőszövetkezet értékesítési és promóciós központja keretében,
- együttműködés az egyetemekkel és szakképző és szakközépiskolákkal, az egyes képzési modulok átvitele a helyi környezetbe.

4.3 A befektetők támogatása

B.1.) A befektetők professzionális ösztönzése és támogatása

* Intézményesített támogatói tevékenység megszervezése:

- a fejlesztési vállalat (Minta Kft.) átalakítása szaktanácsadói szolgáltatóvá egyéni és intézményi szinten.

B.2.) Projektek létrehozása és inkubálása

* Projektiroda kialakítása:

- projektek kidolgozása és vezetése, valamint szaktanácsadói szolgáltatás projektszinten.

B.3.) A fejlesztési eszközök megszerzésében és felhasználásában nyújtott szakmai támogatás

* A rendelkezésre álló források felhasználásához szükséges jogi alapok biztosítása:

- a Minta Kft. és a projektiroda küldetésének megvalósítása
- az SzK Kormányának rendelete
- pénzügyi és ingatlanalap megalapítása

B.4.) Befektetők támogatása új munkahelyek megteremtése érdekében

* Nemzetközi hálózatteremtés és támogatás nyújtása a helyi közösségeknek, hogy magas színvonalú befektetőket vonzzanak a kétnyelvű területre, valamint a foglalkoztatásban kulcsfontosságú településközpontokba, amelyekbe a napi munkamigráció irányul:

- együttműködés Szlovénia és Magyarország kormányaival

- együttműködés az EU intézményeivel
- együttműködés a határon túli szlovén és magyar nemzetiségi szervezetekkel

B.5.) A szlovén–magyar gazdasági együttműködés erősítése

- * együttműködés a Gazdasági Kamarával, az Ipari és Vállalkozói Kamarával és a Külügyminisztériumban működő gazdasági diplomáciával:
 - közös befektetési lehetőségek keresése a Muravidék és a Rába-vidék kétnyelvű területén
 - szerepvállalás a MURABA európai együttműködésben

4.3.1 Az emberi erőforrások bővítése

B.1.1.) Projektkészítési és -vezetési képzés

- * Engedélyezett programba való bekapcsolódás

B.1.2.) A projektek sikeres megvalósítását, a kreatív megközelítések ösztönzését, az innovatív megoldásokat és a projekteket támogató képzések és mentorálások

- * MURABA, projektiroda

B.1.3.) Együttműködés egyetemekkel és egyéb oktatási intézményekkel, a jó gyakorlatok átvitele a helyi környezetbe

- * Szisztematikus megközelítés és folyamatos munka:
 - helyi munkaerőtoborzás szlovéniai és magyarországi gazdasági és tudományos központokba
 - közös projektek létrehozásának ösztönzése és az azokban folytatott együttműködés

4.3.2 Hálózatépítések és támogató tevékenységek

B.2.1.) Fenntartható megoldások a foglalkoztatásban kulcsszerepet játszó központok közötti tranzitforgalom és a közlekedési összeköttetések terén

- * Projektekben való együttműködés ösztönzése:
 - Zalaegerszeg–Lendva–Beltinci vasúti összeköttetés
 - szlovén–magyar logisztikai és elosztóközpont kialakítása
 - határon átnyúló tömegközlekedés kialakítása

B.2.3.) A tudáscsere ösztönzése és a vezető technológiai vállalatok megtelepítése

- * a szlovén–magyar gazdasági diplomácia segítségével legalább egy vezető technológiai vállalat megtelepedése a területen

B.2.4.) A természeti források közös védelme és a környezetbarát megoldások ösztönzése

- * A határon átnyúló környezetvédelem és a természeti erőforrások védelmének ösztönzése:
 - Goričko Tájpark
 - Hetés–Muránia

B.2.5.) Közreműködés az EU zöld és technológiai átalakulási programjaiban és az agrárturizmus közös referenciaközpontjának kialakítása

* Hodos–Pince fejlesztési szövetkezet

* a helyi közösségek projektjeinek támogatása

* együttműködés kialakítása a szlovén és a magyar képviselőkkel Brüsszelben

B.2.6.) Az ösztöndíjrendszerek erősítése

* Szisztematikus munka az emberi erőforrások fejlesztése terén

– az ösztöndíjrendszer anyagi erősítése és a gazdaság személyi szükségletei biztosításának az erősítése

B.2.7.) Szlovén–magyar exkluzív képzési modul (főiskolai vagy egyetemi program) kialakítása az ökológia, a digitalizálás vagy a turizmussal egybekötött fenntartható mezőgazdaság terén

B.2.8.) Az EKF projektet helyettesítő projekt kialakítása és a kultúraturizmus fejlesztése

5. MEGVALÓSÍTÁSI TERV (TERVEZETT PROJEKTEK)

5.1 „M – Mezőgazdaság”:

A projekt megnevezése:	A projekt leírása:
Pince–Hodos fejlesztési szövetkezet	Összekapcsolni a mezőgazdasági kistermelőket és a turisztikai szolgáltatókat azzal a céllal, hogy biztosítható legyen számukra a szükséges infrastruktúra, a fejlődés és a gazdasági sikeresség. A mezőgazdasági és a turisztikai szolgáltatások hatékony egységbe kapcsolása. A projekt által vezetők spárgatermelőkké, csemegeszőlő-termelőkké válni, gondoskodni a piaci feleslegek felvásárlásáról és a helyi termékek sikeres értékesítéséről.
A parasztgazdaságok ösztönzése	Mezőgazdasági területek megszerzése a tevékenység bővítése céljából, új technológiák és ismeretek megszerzése, hűtőház, csomagolóüzem és értékesítés.
A szőlészeti és borászati hagyomány fennmaradásának ösztönzése	Megművelt területek megszerzése a tevékenység bővítése, a szőlő- és borkészítő táj és hagyomány fennmaradása céljából, a szőlő felvásárlása, csemegeszőlő-kínálat, gyümölcslevek gyártása.

5.2 „T – Turizmus”:

A projekt megnevezése:	A projekt leírása:
Értékesítési és rendezvényközpont kialakítása	A helyi termékek értékesítésének megszervezése a turisztikai kínálatban,

	rendezvények szervezése és a látogatók minőségi ellátása.
A vendéglátói kínálat fejlesztése és a rendezvények marketingjének megújítása	A korszerű rendezvényinfrastruktúra lehetővé teszi a jobban megszervezett vendéglátói kínálatot, nagyobb mértékű rendezvények szervezését, több látogató befogadását és a helyi termékek sikeresebb értékesítését.
A vendéglátói és turisztikai kínálatot fejlesztő ösztönzések	A szálláskapacitások és a gasztronómiai kínálat bővítése. Az épületek és a felszerelés modernizálása. A gasztronómiai és borászati hagyomány megőrzése.
A Lipa szálloda felújítása	A szolgáltatások minőségének a növelése, együttműködési lehetőségek és a helyi termékek értékesítésének a lehetősége.
Labdarúgó akadémia	A sportturizmus és a kapacitások fejlesztése.

5.3 „B – A magasabb hozzáadott értékű befektetések ösztönzése”

A projekt megnevezése:	A projekt leírása:
Minta Kft. fejlesztési vállalat	Egyéni és egyéb gazdasági tevékenységeket végzők támogatása
Projektiroda	Stratégiai fejlesztési projektek támogatása

5.4 „B1 – Az emberi erőforrások fejlesztése”

A projekt megnevezése:	A projekt leírása:
Generációk közötti központok	A Muravidék kétnyelvű területén az emberi erőforrásokat fejlesztő hálózatban és a határon átnyúló együttműködésben is közreműködő tematikus generációk közötti központok létrehozása.
Gyertyánosi Óvoda	A feltételek javítása és a fiatal családok motiválása, hogy maradjanak a helyi környezetben.

5.5 „B2 – Hálózatépítés és projektekben való együttműködés”

A projekt megnevezése:	A projekt leírása:
Lendva–Beltinci–Zalaegerszeg vasútvonal	A közlekedési összeköttetések erősítése, a közúti tranzitforgalom miatti környezetterhelés csökkentése.
Beltinci–Lendva logisztikai központ	A logisztikai befektetések támogatása és új munkahelyek teremtése.
A Lendva–Pince út rekonstrukciója és kerékpárút kiépítése	A turizmus és a főút melletti települések fejlesztéséhez szükséges infrastruktúra.

6. ÖSSZEFOGLALÁS

A Muravidék nemzetiségileg vegyesen lakott területének gazdaságfejlesztési programja a fejlesztési prioritások meghatározásának, a fejlesztési ösztönzések odaítélési kritériumai kialakításának, valamint a sikeres kivitelezések követésének az alapjait képező dokumentum. A széleskörű feladatokat folyamatosan bővíteni és a kivitelezési (üzleti vagy befektetési) tervek által konkretizálni kell. Fontos, hogy a meghatározott célok és a működési területek (fejlesztési pillérek) folyamatosan a középpontban maradjanak. Az egyes aktivitásoknak logikus és áttekinthető egységet kell alkotniuk. A prioritások és a stratégiai partnerekkel egyeztetett ütemterv meghatározása az MMÖNK kulcsfontosságú stratégiai döntései közé tartozik. A Minta Kft. fejlesztési vállalat és a programiroda, a Pince–Hodos fejlesztési szövetkezet, a generációk közötti tematikus központok hálózata, a jó közlekedési összeköttetések kialakításának és a befektetések ösztönzése a gazdasági potenciálok erősítésének és a tárgyalt terület népességmegtartásának fontos tényezői.

Melléklet: A tervezett fejlesztési befektetések áttekintése

